

WAW! – Всесвітня асамблея в інтересах жінок – Семінар в Україні

22 листопада 2016 року

Посольство Японії в Україні

Рекомендації

Гендерна нерівність та порушення прав жінок є одними з ключових проблем розвитку, з якими стикнулася Україна. В рамках масштабної дискусії, організованої Й. В. Шігеки Сумі, Послом Японії в Україні, три видатних жінки-лідери, а саме в.о. Міністра охорони здоров'я Уляна Супрун, Голова Комітету Верховної Ради у закордонних справах Ганна Гопко та колишній Міністр фінансів України Наталія Ярьсько обговорили погляди на ключові проблеми та ініціативи, метою яких є забезпечення рівних прав і можливостей для жінок в Україні, а також поділилися власним робочим і життєвим досвідом про те, що означає бути жінкою-лідером в українському суспільстві. Дискусія збагатилася думками і зауваженнями аудиторії. Посольство Японії також висловлює подяку Заступнику Голови Верховної Ради Оксані Сироїд, яка виступила з промовою перед початком дискусії.

Україна зараз переживає дуже складну ситуацію, яка впливає практично на кожну жінку, чоловіка, хлопця та дівчину в країні. Але якщо поглянути на основні проблеми, пов'язані з гендерною нерівністю по всій країні, можна виділити три основні категорії: **безпека, вибір і голос**.

Безпека. Гендерне насильство є порушенням прав людини з серйозними негайними та довгостроковими наслідками. Воно широко розповсюджене в Україні та має систематичний характер. Близько 90% випадків гендерного насильства, що мають місце в Україні, це насильство щодо жінок¹. Згідно з результатами дослідження поширеності насильства, що проводилося в 2014 році, щонайменше 22% жінок у віці 15-49 років зазнавали принаймні один вид фізичного або сексуального насильства в їхньому житті². При цьому багато випадків насильства залишаються незареєстрованими. Незважаючи на те, що спостерігається значний прогрес у політичній та юридичній стороні питання, однак ефективної реалізації цієї політики не спостерігається.

Для того, щоб ефективно запобігати і реагувати на насильство щодо жінок та дівчат в Україні, були представлені такі рекомендації:

- Повинні впроваджуватися загальнонаціональні освітні програми та кампанії, спрямовані на підвищення інформованості широкої громадськості про різні прояви усіх форм насильства;

- Проведення просвітницької діяльності та підвищення обізнаності повинні спрямовуватися на усунення корінних причин гендерної нерівності та насильства по відношенню до жінок, таких як патерналізм, дискримінаційні традиції, поведінка і культурні норми, що применшують роль жінок та дівчат, обмежують їхні можливості і порушують права людини;

- Внутрішнє законодавство повинно забезпечити дотримання заборонних судових наказів для захисту постраждалих від побутового насильства;

- Слід вжити негайних заходів з метою забезпечити створення необхідної кількості притулків для постраждалих від насильства за ознакою статі по всій країні;

- Ратифікувати Конвенцію Ради Європи про запобігання та боротьбу з насильством щодо жінок та домашнім насильством в Україні (Стамбульська конвенція), як засіб виконання зобов'язань держави вирішувати проблему у всіх її формах та вживати заходів щодо запобігання насильству над жінками, захищати постраждалих та притягувати до відповідальності винних.

Вибір. В Україні жінки не мають рівного доступу до економічних і фінансових ресурсів та створення економічної незалежності. Драматичні події останніх двох років мали негативний вплив на економіку України, стали причиною зниження рівня ВВП на душу населення, зменшення приватних, іноземних та внутрішніх інвестицій, скорочення економічних можливостей для найбільш вразливих груп населення, таких як

¹ Аналітичний звіт «Гендерно-обумовлене насильство в регіонах, які постраждали від конфлікту», Фонд народонаселення ООН, 2015

² Національне репрезентативне дослідження поширеності насильства щодо жінок і дівчат, проведене Фондом народонаселення ООН та GfK

внутрішньо переміщені жінки (примітка: жінки становлять до 63% ВПО). З огляду на ці факти, в поєднанні зі сталими гендерними стереотипами щодо ролі жінок в суспільстві та сім'ї, багато жінок не можуть скористатися можливостями отримати вигоду від економічного зростання. Дослідження підтверджують поширеність дискримінації за ознакою статі у сфері праці, в тому числі дискримінації в отриманні доступу до роботи, нерівної оплати і умов праці, а також насильство на робочому місці. Значною залишається горизонтальна і вертикальна сегрегація за ознакою статі, відображаючи, а відтак і увічнюючи, стереотипні судження щодо видів зайнятості та позицій в ієрархії, які підходять жінкам та чоловікам.

Для усунення нерівності, що має місце у доступі жінок до економічних та фінансових ресурсів, були представлені такі рекомендації:

- Ліквідація дискримінації щодо жінок повинна стати центральним принципом в світі праці. Підвищення обізнаності та поширення інформації про дискримінацію на ринку праці та засоби правового захисту повинні бути впроваджені;

- Забезпечення доступу до правосуддя для жертв дискримінації та усунення впливу поширених гендерних стереотипів на ринку праці повинні бути основними завданнями в роботі уряду та інших дійових осіб (в тому числі соціальних партнерів);

- Повинні вживатися заходи, спрямовані на вирішення проблем жінок з маленькими дітьми та тих, які виходять із декретної відпустки, поєднуючи сімейне життя з оплачуваною роботою. Спеціальні кімнати для годуючих матерів мають бути серед широкого кола таких заходів.

- Повинні бути вжиті політичні та правові заходи, спрямовані на забезпечення рівних можливостей чоловіків та жінок у виборі позиції та форми зайнятості, а також заходи на підтримку участі та співробітництва організацій працівників і роботодавців у створенні та реалізації розроблених стратегій.

Голос, лідерство та участь. Жінки становлять лише 11 % від загального складу Верховної Ради. Представленість жінок на керівних посадах у виконавчій владі також залишається на низькому рівні. Так у Кабінеті Міністрів жінки становлять лише 12,5%. На останніх місцевих виборах жінки отримали 18% місць у міських радах та 15% в районних, але жодна жінка не була обрана мером. Ми знаємо, що присутність жінок у парламенті та уряді є необхідною, але цього недостатньо. Якщо жінки не впливають на формування політики, це означає, що проблеми жінок та їх голоси не є враховані.

Рекомендації на підтримку та просування жінок на керівні посади включають:

- Створення механізмів для забезпечення дотримання гендерних квот на місцевих і парламентських виборах, а також вжиття спеціальних додаткових тимчасових заходів для підтримки жінок-кандидатів;

- Розробка ефективних стратегій для розширення політичних прав жінок і їх успіху на виборах, шляхом підвищення обізнаності та розвитку потенціалу політичних партій і жінок-кандидатів; проведення загальнонаціональних кампаній з підвищення обізнаності щодо важливості гендерного рівноправ'я на керівних рівнях.

Примітка: Думки і погляди, викладені в цьому документі, були підготовлені Посольством Японії у співпраці з «ООН Жінки» та не відображають усіх поглядів, висловлених учасниками обговорення та основним доповідачем.